

ЗАЦВЕРДЖАНА

Загадам галоўнага
ўпраўлення па адукацыі
Брэсцкага аблвыканкама

ад 15.11 2022 № 854

УМОВЫ

правядзення абласнога этапу
рэспубліканскага конкурсу
навуковых даследчых
краязнаўчых работ навучэнцаў
ва ўстановах адукацыі
Брэсцкай вобласці

1. Агульныя палажэнні

1.1 Дадзеныя ўмовы вызначаюць парадак правядзення абласнога этапу рэспубліканскага конкурсу навуковых даследчых краязнаўчых работ навучэнцаў (далей – конкурс).

1.2 Арганізатарамі конкурсу з'яўляецца Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь. Арганізацыяне і метадычнае забеспячэнне правядзення конкурсу ажыццяўляецца ўстановай адукацыі «Рэспубліканскі цэнтр экалогіі і краязнаўства» (далей – Рэспубліканскі цэнтр). На абласным этапе – дзяржаўной установай адукацыі «Брэсцкі абласны цэнтр турызму і краязнаўства дзяцей і моладзі»; на рэгіональных этапах – структурнымі падраздзяленнямі дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі.

Для правядзення конкурсу на кожным этапе ствараюцца арганізацыйныя камітэты (далей – аргкамітэты).

Аргкамітэт кожнага этапу конкурсу:

забяспечвае арганізацыяне і метадычнае суправаджэнне конкурсу; даводзіць інфармацыю аб конкурсе да ведама ўстаноў адукацыі; вызначае месца і канкрэтныя даты правядзення адпаведнага этапу конкурсу, які прадугледжвае вызначэнне пераможцаў і прызёраў;

ажыццяўляе персанальны падбор складу журы конкурсу ізацвярджае яго ва ўстаноўленым парадку; аналізуе і атагульняе вынікі конкурсу;

асвятляе ход падрыхтоўкі, правядзення і вынікі конкурсу ў сродках масавай інфармацыі.

У склад аргкамітэтаў могуць уваходзіць прадстаўнікі зацікаўленых дзяржаўных органаў і арганізацый, грамадскіх аўяднанняў, устаноў адукацыі, сродкаў масавай інфармацыі, прадстаўнікі органаў самаўпраўлення ўстаноў адукацыі і інш.

Для падвядзення вынікаў конкурсу на кожным этапе аргкамітэтам ствараецца журы, якое:

праводзіць папярэднюю экспертную ацэнку конкурсных работ, прадстаўленых навучэнцамі і іх абарону; вызначае пераможцаў і прызёраў адпаведных этапаў конкурсу; прадстаўляе пратаколы па выніках конкурсу ў адпаведныя аргкамітэты.

2. Мэта і задачы конкурсу

Конкурс праводзіцца з мэтай развіцця навукова-даследчай дзейнасці як эфектыўнага фактару павышэння якасці адукацыі і ўсебаковага развіцця асобы навучэнца.

Задачы конкурсу:

стымуляванне матывацый навучэнцаў да актыўнага ўключэння ў даследчую дзейнасць, прывіцё даследчых навыкаў;

выяўленне малавядомых альбо страчаных фактаў рэгіянальнай гісторыі, адметнасцяў матэрыяльной і духоўнай культуры;

садзейнічанне фарміраванню ў маладога пакалення патрыятычных пачуццяў, адказнасці за адраджэнне і захаванне гісторыка-культурнай і прыроднай спадчыны сваёй малой радзімы;

удасканаленне форм работы навуковых' аб'яднанняў, аб'яднанняў па інтэрэсах, факультатываў краязнаўчай накіраванасці;

садзейнічанне прафесійнаму самавызначэнню навучэнцаў.

3. Удзельнікі конкурсу

У конкурсе прымаюць удзел асобныя навучэнцы (індывідуальна) устаноў агульнай сярэдняй адукацыі, дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі ва ўзросце 13 – 17 гадоў.

4. Парадак правядзення конкурсу

4.1 Конкурс праводзіцца ў чатыры этапы з вызначэннем пераможцаў і прызёраў на кожным этапе:

першы этап (адборачны) – ва ўстановах адукацыі;

другі этап (адборачны) – раённы, у тым ліку для гарадоў, якія маюць раённае дзялінне; гарадскі (акрамя г. Мінска);

трэці этап (адборачны) – абласны, Мінскі гарадскі;

чацвёрты (заключны) – рэспубліканскі.

Рэспубліканскі этап праводзіцца ў два туры: першы – завочны, другі – вочны.

4.2 Намінацыі конкурсу:

На першы тур рэспубліканскага этапу конкурсу прадстаўляюцца самастойна выкананыя навучэнцам пад кіраўніцтвам педагога навукова-даследчыя праекты краязнаўчай накіраванасці ў наступных намінацыях:

4.2.1. гісторыя роднага краю (даследуюцца падзеі і факты гісторыі малой радзімы, помнікі археалогіі, даследаванні па тапаніміі і геральдыцы);

4.2.1. культурная спадчына (даследуюцца помнікі этнаграфіі і фальклору, аб'екты архітэктуры, дэкаратыўна-прыкладнога і выяўленчага мастацтва);

4.2.3. геаграфічнае краязнаўства (даследуюцца прыродныя асаблівасці рэгіёна: геалогіі, геамарфалогіі, клімату, гідралогіі, расліннага і жывёльнага свету; эканоміка, прамысловасць, сельская гаспадарка і інш.).

Даследчая работа навучэнцаў павінна быць заснована на мясцовым краязнаўчым матэрыяле, адлюстроўваць актуальнасць, навізну і навуковы падыход.

Для эффектыўнага вырашэння паставленах задач, у якасці кансультантаў, у рабоце навучэнцаў могуць з'яўляцца супрацоўнікі ўстаноў вышэйшай адукацыі, устаноў агульнай сярэдняй адукацыі, устаноў дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі, навукова-даследчых інстытутаў,

а таксама спецыялісты адпаведнай накіраванасці з іншых установ.

4.3 Патрабаванні да афармлення даследчых работ

Даследчая работа павінна прытрымлівацца наступнай структуры:

тытульны ліст (афармляецца на беларускай і рускай мовах, указваецца поўная назва ўстановы адукацыі (без скарачэння), раёна, вобласці, назва конкурсу/намінацыі/тэмы работы, прозвішча і імя аўтара работы, клас/аб'яднанне па інтэрэсах, прозвішча, імя і імя па бацьку кіраўніка работы, пасада, контактны тэлефон; месца знаходжання ўстановы адукацыі і год выканання работы);

змест (змяшчае назыву структурных частак работы з указаннем нумарацыі адпаведных старонак арабскімі лічбамі);

уводзіны (абгрунтоўваецца актуальнасць і навізна выбранай тэмы, мэта і змест паставленах задач, фармулюеца аб'ект і предмет даследавання, указваецца метад (метады) даследавання для решэння паставленах задач, аналізуецца існуючая літаратура па вызначанай тэме);

асноўная частка (павінна ўтрымліваць сабраную і апрацаваную даследчыкам інфармацыю: апісанне і аргументаваны аналіз асноўных разгледжаных фактаў са спасылкай на крыніцы, высновы);

заключэнне (утрымлівае асноўныя вынікі, да якіх аўтар прыйшоў у працэсе работы над даследаваннем, у адпаведнасці з паставленымі мэтамі і задачамі. Пры гэтым адзначаецца самастойнасць, навізна, тэарэтычнае і фактычнае значэнне вынікаў, пропановы па магчымым практычным выкарыстанні вынікаў даследавання);

спіс выкарыстанай літаратуры і інфармацыйныя рэсурсы (уносяцца ўсе крыніцы, якія былі выкарыстаны аўтарам работы. Спіс афармляецца ў адпаведнасці з правіламі бібліографічнага апісання);

дадатак (размяшчаецца дапаможны матэрыял для больш поўнага раскрыцця зместу і вынікаў даследавання).

У тэксце работы абавязкова размяшчаюцца спасылкі на літаратуру і дадаткі.

Да тэкста навукова-даследчай работы неабходна прыкладсці тэзісы (не болей 3 старонак), у якіх адлюстроўваецца актуальнасць тэмы, мэта і задачы, вынікі даследавання (магчыма з канкрэтнымі прыкладамі).

Рэкамендацыі да напісання і аформлення даследчых работ будуць размешчаны на сایце Рэспубліканскага цэнтра (<http://rcsek.by/>) у раздзеле «Краязнаўства».

Конкурсныя работы прадстаўляюцца ў друкаваным выглядзе і дадаткова на электронным носьбіце (электронныя варыянты работ прадстаўляюцца на конкурс у выглядзе файлаў, размешчаных на воблачным дыску). З гэтай мэтай каардынатары раённых/гарадскіх этапаў ствараюць агульны каталог на воблачным дыску (назоў каталога павінен складацца з назвы конкурсу і раёна/горада), у які змяшчаюць работы, якія сталі пераможцамі і прызёрамі раённых/гарадскіх этапаў (назва файлаў павінна складацца з назвы намінацыі і ўстановы адкуацыі).

Спасылка на воблачны дыск высылаецца на электронную пошту kraevedbrest@mail.ru) пераможцаў і прызёраў рэгіянальных этапаў конкурсу (да 12 лепшых работ, не менш за 4 у кожнай намінацыі) і пратаколы пасяджэння журы з указаннем колькаснага аналізу ўдзельнікаў рэгіянальных этапаў конкурсу дасылаюцца на абласны этап **да 15 лістага 2022 г.** на адрес: 224030, г.Брэст, праспект Машэрава, 22 (аддзел краязнаўства дзяржаўной установы адкуацыі «Брэсцкі абласны цэнтр турызму і краязнаўства дзяцей і моладзі»). Тэлефон для даведак: 80162 40 58 25.

Не прымаюцца да ўдзелу:

1. працы, накіраваныя на паштовыя аддзяленні (без дастаўкі па адрасе дзяржаўной установы адкуацыі “Брэсцкі абласны цэнтр турызму і краязнаўства дзяцей і моладзі”);

2. работы, накіраваныя індывідуальна ўстановамі агульнай сярэдняй адкуацыі і дадатковай адкуацыі дзяцей і моладзі;

3. работы, аформленыя не ў адпаведнасці з вышэйпазначанымі патрабаваннямі (пункт 4.3), а таксама работы з аформленнем тытульнага ліста альбо заяўкі без указання поўных контактных дадзеных аўтара і кіраўніка; работы, выкананыя ў чорна-белым аформленні).

4. рефератыўныя і апісальныя работы;

5. работы, якія змяшчаюць плагіят і парушаюць права іншых аўтараў;

6. работы, якія з'яўляюцца ўдзельнікамі падобных конкурсаў мінулых гадоў, з дапрацоўкай у змесце менш чым на 25%; работы, прадстаўленыя на адпаведныя этапы пазней устаноўленага тэрміну або прадстаўленыя з парушэннем патрабаванняў дадзеных умоў;

Рукапісы не рэцэнзуюцца. Матэрыялы абласнога этапу неабходна забраць на працягу 2 месяцаў пасля падвядзення вынікаў (акрамя работ пераможцаў і прызёраў, накіраваных на рэспубліканскі этап).

На *абласным этапе конкурсу* па выніках адборачнага туру пераможцы і прызёры ўзнагароджаюцца дыпломамі галоўнага ўпраўлення па адукацыі Брэсцкага аблвыканкама.

Па выніках абласнога этапу лепшыя конкурсныя матэрыялы прадстаўляюцца на *першы тур рэспубліканскага этапу* і разглядаюцца рэспубліканскім журы. Работы, якія па выніках адзнакі журы набралі найбольшую колькасць, балаў дапускаюцца да ўдзелу ў другім туры (не больш за 20 работ у кожнай з секцый).

Другі тур рэспубліканскага этапу конкурсу пройдзе ў форме навукова-практычнай канферэнцыі, дзе навучэнцы будуть абараняць свае навуковыя праекты. Чарговасць выступлення ўдзельнікаў рэспубліканскай канферэнцыі вызначаецца членамі журы. Рэгламент выступлення – да 10 хвілін (7 хвілін – даклад, 3 хвіліны – адказы на пытанні журы).

Спіс удзельнікаў другога тура рэспубліканскага этапу конкурсу размяшчаецца на сایце Рэспубліканскага цэнтра (<http://rcek.by/>) прыкладна за два тыдні да пачатку другога туру рэспубліканскага этапу.

Пераможцы і прызёры заключнага этапу конкурсу вызначаюцца па выніках двух тураў і ўзнагароджаюцца дыпломамі I, II, III ступені Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь (у кожнай намінацыі).

Пры падвядзенні вынікаў конкурсу прыроўнай колькасці балаў на падставе рашэння журы можа ўсталёўвацца адпаведная колькасць прызовых месцаў (першае, другое, трэцяе).

5. Фінансаванне конкурсу ажыццяўляеца:

на першым, другім, трэцім этапах – ва ўстаноўленым парадку за кошт сродкаў мясцовага бюджету, якія выдзяляюцца на цэнтралізаваныя мерапрыемствы ў галіне адукацыі, і іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам; на чацвёртым (заключным) этапе – ва ўстаноўленым парадку за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджету, якія выдзяляюцца на цэнтралізаваныя мерапрыемствы ў галіне адукацыі, і іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам.

Камандзіровачныя выдаткі педагогічным работнікам і праезд удзельнікаў конкурсаў на заключны этап конкурсу ажыццяўляеца за кошт накіроўваючай арганізацыі.